

Mart - mesec

borbe protiv raka

Prema procenama Svetske zdravstvene organizacije, oboljevanje od malignih bolesti u svetu je poraslo sa 12,7 miliona u 2008. godini na 14,1 miliona ljudi u 2012. godini. Do 2032. godine očekuje se da će oboleti 25 miliona ljudi širom sveta, odnosno, oboljevanje od raka će porasti za 70%. Prema istom izvoru, u 2012. godini od svih lokalizacija malignih tumora umrlo je 8,2 miliona ljudi širom sveta. Narednih dvadeset godina najveći porast i u oboljevanju i u umiranju od raka će biti u nerazvijenim i u srednjerasvijenim zemljama, gde je životni vek stanovništva sve duži i u kojima su prisutne najveće razlike u socijalno-ekonomskom statusu. U nerazvijenim zemljama i dalje će dominirati oboljevanje i umiranje od karcinoma grlića materice. U srednjerasvijenim zemljama će i dalje vodeći karcinomi biti oni koji se dovode u vezu sa načinom života, kao što su karcinom pluća, dojke i debelog creva. Oko 30% svih smrtnih ishoda od malignih bolesti posledica je pušenja, prekomerne telesne težine, nepravilne ishrane, nedovoljne fizičke aktivnosti i konzumacije alkohola.

U Srbiji se godišnje u proseku dijagnostikuje oko 36.000 novih slučajeva malignih bolesti, dok od raka umre više od 20.000 ljudi. Vodeći uzroci obolenja i umiranja od raka u našoj zemlji gotovo su identični vodećim uzrocima obolenja i smrtnosti od malignih tumora u većini zemalja u razvoju. Muškarci u našoj sredini najviše obolenju i umiru od raka pluća, debelog creva i prostate. Kod žena maligni proces je najčešće lokalizovan na dojci, debelom crevu, plućima i grliću materice, koji su i najčešće uzrok smrtnog ishoda od raka kod naših žena.

Prevencija i rano otkrivanje malignih bolesti ima ogroman javnozdravstveni potencijal i predstavlja najefikasniji pristup kontroli malignih bolesti. Na više od 80% svih malignih bolesti moguće je uticati modifikovanjem faktora rizika koji su odgovorni za pojavu bolesti.